

emc

Environmental
Management Center
Serbia

b i l t e n

broj 10 ● april - maj 2013. godine

Uvodna reč gospodina Filipa Radovića,
direktora Agencije za zaštitu životne sredine
Republike Srbije (SEPA)
**CENTAR ZA UPRAVLJANJE
ŽIVOTNOM SREDINOM (EMC)**

Održana Međunarodna naučna konferencija
“Izveštavanje za održivost”
i Peta projektna EMC konferencija
NAUKA, ZNANJE, REZULTATI

IZVEŠTAVANJE ZA ODRŽIVOST VI

Klijent - partner Centra:
ŽELEZARA SMEDEREVO D.O.O.

Srbija će ovim projektom, steći veoma važan alat za upravljanje zaštitom životne sredine i ispunjavanje zahteva EU u ovoj oblasti

CENTAR ZA UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM (EMC)

V AŽNO JE DA CENTAR POSTANE SAMOODRŽIV NAKON OBEZBEDIVANJA SVIH KOMPONENTA I SAVLADAVANJA FUNKCIJA SISTEMA

Uvodna reč gospodina Filipa Radovića,
direktora Agencije za zaštitu životne sredine Republike Srbije (SEPA)

Osnovni cilj projekta „Ustavljanje Centra za upravljanje životnom sredinom (EMC) u Srbiji“ je efikasno praćenje emisija i izveštavanje u okviru Agencije za zaštitu životne sredine Republike Srbije (SEPA), povezivanje komercijalnog sektora, organa nadležnih za zaštitu životne sredine i relevantnih institucija EU. Agencija za zaštitu životne sredine Republike Srbije je glavni ugovarač i korisnik projekta, i ja kao njen novoizabrani direktor ću nastaviti da pružam podršku uspešnoj implementaciji ovog projekta.

Razgovor vodila:
Jelena Tripković

Tokom poslednjih godina prošloga veka sazrela je svest na međunarodnom planu da je jedan od prioritetnih problema čovečanstva potreba očuvanja, zaštite i unapređenja životne sredine i taj problem najčešće nije ograničen na teritoriju jedne zemlje. Zagadjujuće materije koje nastaju u jednoj zemlji se mogu u atmosferi i vodotokovima prenositi na velike udaljenosti i svoj negativan uticaj ispoljiti na sasvim drugom delu zemljine kugle. Međunarodna zajednica je shvatila opasnost od zagađenja životne sredine na globalnom planu i potrebu za njenom adekvatnom, kvalitetnom i efikasnom zaštitom.

Rastući uticaj industrije na životnu sredinu, zdravlje ljudi i kvalitet života uopšte, postaje jedan od vitalnih pokazatelja korporativne odgovornosti, dobre poslovne strategije, ali i dobrog operativnog poslovnog upravljanja u preduzećima. Vodeće kompanije u svetu, pa i kod nas su prepoznala činjenicu da količine i karakteristike ispuštenih otpadnih voda i dimnih gasova, vrste i količine generisanog otpada, kao i sveukupno upravljanje životnom sredinom u preduzećima, mogu da budu, pored ekonomskih pokazatelia, odlučujući faktori pri izboru budućih poslovnih partnera.

Jasno je da u okviru preduzeća, nije moguće bez odgovarajućih podataka i merenja efikasno i efektivno upravljati aktivnostima koje mogu imati negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Otvaranje radionice u Bečićima

Razgovor na marginama konferencije u Crnoj Gori sa kolegama iz REC-a i Emisofta

„Uspostavljanje Centra za upravljanje životnom sredinom u Srbiji (EMC)“ je projekat finansiran od strane Vlade Kraljevine Norveške i implementira se u Agenciji, ima za prvenstveni cilj pružanje stručne podrške preduzećima koja imaju postrojenja ili obavljaju aktivnosti i mogu imati negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu i kojima je neophodna pomoć pri uspostavljanju sistema prikupljanja podataka unutar preduzeća, pripreme podataka za izveštavanje i samo dostavljanje godišnjeg izveštaja u Nacionalni registar izvora zagađivanja.

Posebno je potrebno naglasiti činjenicu da izveštavanje o stanju životne sredine ne treba posmatrati kao trošak već kao investiciju, jer je očigledno da veliki investitori, a pre svega međunarodni donatori sve više insistiraju i postavljaju i postavljače, sve strožije zahteve za adekvatnijom zaštitom

životne sredine. Ispunjene ovih zahteva i postupanje u skladu sa ekološki odgovornim poslovanjem svakako doprinosi boljoj reputaciji i privrednih subjekata i naše zemlje.

Na ovaj način, preduzeća imaju višestruke koristi kroz olakšanu kontrolu ekološkog statusa, odnosno pouzdano određivanje obima zagađenja i kroz kvalitetno izveštavanje prema državnim organima i organima lokalnih samouprava, zainteresovanim stranama, pa čak i za potrebe pozicioniranja na tržištu.

Do sada je u realizaciju ovog projekta uključeno 10 velikih preduzeća u državnom, društvenom i privatnom vlasništvu koja su prepoznala svoj uticaj na životnu sredinu i žele da ga reše na najefikasniji način.

U toku prošle godine, u okviru odeljenja Nacionalnog registra izvora zagađivanja Agencije za zaštitu životne sredine Republike Srbije, prešli smo

se na elektronsko izveštavanje prema Nacionalnom registru. TEAMS, softversko okruženje razvijeno u okviru ovog projekta, je namenjeno preduzećima koja žele da dnevnoj ili nedeljnoj bazi prate uticaje svojih aktivnosti na životnu sredinu. To je okruženje koje se naziva „Green accounting“, odnosno, „ekološko računovodstvo“ i predstavlja važno oruđe za uspostavljanje održivog odnosa preduzeće-prirodno okruženje. Primenom ovog softvera dobijaju se podaci koji ukazuju na nivo uticaja aktivnosti koji se odvijaju u nekom preduzeću na životnu sredinu i iskorišćenje prirodnih resursa. Ovaj projekat predviđa da kroz primenu savremenih koncepata u tehnološkom i informatičkom smislu, postavi okvir za elektronsko izveštavanje o životnoj sredini, i omogući transfer neophodnog znanja kroz implementaciju ekspertsko-konsultantskih i softverskih

rešenja u saradnji sa norveškim partnerom.

Međutim, naročito je važno da Centar postane samoodrživ nakon obezbeđivanja svih komponenata i savladavanja funkcija sistema. Ako uspemo da ostvarimo sve ove ciljeve, a uvereni smo da hoćemo, Srbija će ovim projektom, stići veoma važan alat za upravljanje zaštitom životne sredine i ispunjavanje zahteva EU u ovoj oblasti veoma značajnoj za našu zajedničku budućnost.

Na kraju, želim još jednom da izrazim zahvalnost Vladi Kraljevine Norveške koja je finansijski pomogla ostvarivanje ovog za nas vrlo važnog projekta, predstvincima kompanije Emisoft i Regionalnog Centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) na stručnoj i logističkoj podršci ovom projektu i svim zaposlenima u Agenciji koji su svojim radom doprineli njegovoj uspešnoj realizaciji.

NAUKA, ZNANJE, REZULTATI

Uspostavljanje dobre platforme za umrežavanje, saradnju i razmenu iskustva aktera koji se bave različitim aspektima upravljanjem životnom sredinom u regionu

Autor teksta:
Ana Popović

Usredu, 8. maja ove godine u Bečićima, Crna Gora, započela je Međunarodna naučna konferencija i Peta projektna EMC konferencija, sa završetkom u petak 10. maja. Obe konferencije organizovane su u okviru projekta "Uspostavljanje Centra za upravljanje životnom sredinom (EMC) u Srbiji" i rezultat su saradnje Agencije za zaštitu životne sredine, koja je ugovarač i korisnik projekta, i implementacionih agencija projekta Regionalnog centra za životnu sredinu (REC), organizatora Konferencije, i norveške firme Emisoft, zahvaljujući sredstvima koja su obezbeđena od strane Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Norveške.

Konferencija je organizovana u četiri tematske celine:

- Upravljanje životnom sredinom,
- Integrисаnо спреčавање и контрола загађивања животне средине (IPPC),
- Izveštavanje за održivost: prakse i iskustva u EU i regionu (GRI, PRTR, CSR...)
- Izveštavanje za održivost: softverska rešenja i modelovanje.

Neki od najvažnijih predavača koji su učestvovali na konferenciji su:

- Prof. dr Ashok Vaseashta, direktor Istraživačkog instituta za napredna naučna istraživanja i Međunarodnog Instituta za čistu vodu iz Vašingtona, SAD
- Prof. dr Čedo Maksimović, Građevina i inženjerstvo zaštite životne sredine, Imperial College London, Velika Britanija
- Prof. dr Fokion Vosniakos, direktor Međunarodne asocijacije za zaštitu životne sredine "Balkan Environmental Association (B.E.N.A.)", Alexander Institut za tehnološko obrazovanje, Solun, Grčka
- Prof. dr Milena Bećelić Tomin, PMF, Univerzitet u Novom Sadu, Srbija
- Prof. dr Niko Samec, dekan, Mašinski fakultet, Univerzitet u Mariboru, Slovenija

Konferenciju su otvorili Daliborka Pejović, državni sekretar u Ministarstvu održivog razvoja i turizma Crne Gore, Filip Radović, direktor Agencije za zaštitu životne sredine Srbije i Radoje Laušević, zamenik izvršnog direktora Regionalnog centra za životnu sredinu i direktora EMC projekta.

Dalji rad konferencije vodio je Ilija Brčeski, predsednik Naučnog odbora konferencije i profesor Hemijskog fakulteta u Beogradu, kao i izabrani članovi Naučnog odbora.

Konferencija je okupila blizu 200 delegata, među kojima su i visoki zvaničnici Ministarstava i Agencija odgovornih za pitanja životne

sredine iz jugoistočne Evrope, kao i profesori univerziteta, stručnjaci i predstavnici industrije, tako da verujemo da je naučna konferencija doprinela uspostavljanju dobre platforme za umrežavanje, saradnju i razmenu iskustva aktera koji se bave različitim aspektima upravljanjem životnom sredinom u regionu.

**Veoma interesantno izlaganje plenarnog predavača Prof. dr Ashok Vasheasta,
Direktora Istraživačkog instituta za napredna naučna istraživanja i Međunarodnog Instituta
za čistu vodu iz Vašingtona, SAD, sa prikazom najnovijih tehnoloških inovacija za praćenje
zagađenja u životnoj sredini i izveštavanja kao podrške proceni rizika i upravljanju**

- Prof. dr Viktor Pocajt, Tehnološko-metallurški fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija

- Dr Hristina Stevanović Čarapina, Fakultet zaštite životne sredine Educons, Sremska Kamenica, Srbija

- Prof. dr Gordana Stefanović, Mašinski fakultet Univerziteta u Nišu, Srbija

- Nebojša Redžić, Načelnik odeljenja Agencije za zaštitu životne sredine Republike Srbije, i mnogi drugi.

Svi prihvaćeni radovi objavljeni su u Zborniku radova, nezavisno od načina izlaganja, a na samoj završnici konferencije nagrađen je i poster sa najvećim brojem glasova.

Naučnu konferenciju pratila je i Peta projektna EMC konferencija na kojoj su predstavljeni rezultati projekta od strane kako implementacionih agencija, tako i predstavnika industrijskih partnera na projektu. Organizovana je i debata o budućnosti Centra za upravljanje životnom sredinom u okviru Agencije

za životnu sredinu Republike Srbije i daljim mogućnostima korišćenja i razvoja TEAMS SR sistema za praćenje, izveštavanje i podršku upravljanju aspektima životne sredine.

Sajt konferencije <http://www.sciconfemc.rs> omogućava pregled i preuzimanje zaključaka Konferencije, kao i svih objavljenih radova u okviru Zbornika Konferencije, pa vas pozivamo da ga posetite i nadamo se da ćete ga koristiti u budućnosti kao jedan od izvora informacija o najnovijim trendovima i praksi u praćenju, upravljanju i izveštavanju o stanju u životnoj sredini.

IZVEŠTAVANJE ZA ODRŽIVOST VI

CENTAR ZA UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM (EMC)

Autor teksta:

Jelena Tripković

ИЗВЕШТАВАЊЕ ЗА ОДРЖИВОСТ

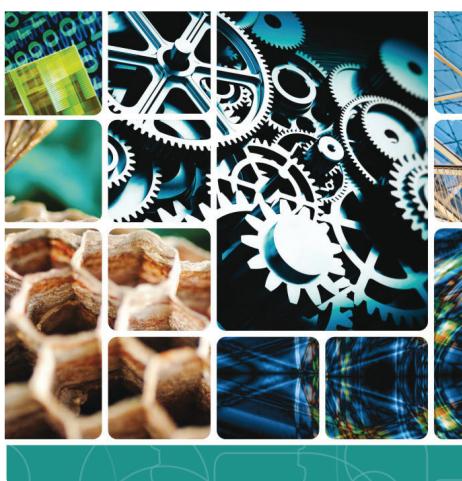
Центар за управљање животном средином
у Србији

Београд, 27. мај 2013

REPORTING FOR SUSTAINABILITY

Environmental Management Center in Serbia

Belgrade, 27 May 2013

Šesta po redu projektna konferencija biće održana u ponedeljak 27. maja ove godine u konferencijskoj sali centra „Sava“, Milentija Popovića 9, Beograd, Srbija. Ova konferencija biće organizovana u okviru projekta "Uspostavljanje Centra za upravljanje životnom sredinom (EMC) u Srbiji" koji ima za cilj efikasno praćenje emisija i izveštavanje u okviru Agencije za zaštitu životne sredine Republike Srbije, kao i povezivanje komercijalnog sektora, organa nadležnih za zaštitu životne sredine i relevantnih institucija Evropske Unije.

Postizanje visokih standarda kontrole procesa i emisije zagađujućih supstanci u sve medije životne sredine zahteva znanje i alat. U toku projekta razvijeni su svi neophodni softverski alati koji su inkorporirali u dizajn sofverskog sistema domaću zakonsku regulativu i na taj način predstavnicima industrije omogućili korišćenje savremene tehnologije u skladu sa evropskim ali i nacionalnim pravilnicima.

Sam Centar, koji će nakon završetka projekta postati sastavni deo Agencije, predstavlja pruženu ruku ka industriji da bi zajednički premostili i izazove u oblasti upravljanja otpadom, efikasnom korišćenju sirovina ali i resursa pre svega vode i električne energije. Postupanje u skladu sa ekološki odgovornim poslovanjem svakako doprinosi boljoj reputaciji i privrednih subjekata i naše zemlje.

Na majskom skupu ćemo svi mi uključeni u ovaj projekat još jednom podsetiti na važnost izveštavanja, koje čini osnov za identifikaciju i monitoring izvora zagađivanja životne sredine. Dosadašnja iskustava u implementaciji projekta „Uspostavljanje Centra za upravljanje životnom sredinom“, koji realizujemo zahvaljujući donaciji Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Norveške, su nam pokazala da je jedini put za premošćavanje pomenutih izazova u oblasti životne sredine da svi subjekti na pravi način prepoznaju svoju ulogu u ovom procesu i da verodostojno izveštavanje postane integralni deo njihove poslovne strategije kao i sredstvo za strateški razvoj i donošenje odluka.

ИЗВЕШТАВАЊЕ ЗА ОДРЖИВОСТ

Центар за управљање животном средином
у Србији

Београд, 27. мај 2013

Организатор:
Organizer:Подржано од стране:
Supported by:Пројекти партнер:
Project partner:

REPORTING FOR SUSTAINABILITY

Environmental Management Center in Serbia

Belgrade, 27 May 2013

35
36
37
38
39
40
41
42

Proizvođač čelika, toplo i hladno valjanih proizvoda i belog lima aktivno učestvuje u realizaciji EMC projekta

ŽELEZARA SMEDEREVO D.O.O.

KOMPANIJA POŠTUJE SVE ZAKONE I PROPISE, KAO I POLITIKE, PRAKSE, POSTUPKE I INICIJATIVE
USMERENE KA ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE

Autor teksta:
Biljana Kotanjac

Kompanija Železara Smederevo d.o.o. čiji pogoni su smešteni u selu Radinac u blizini Smedereva, u Šapcu i Kućevu, poznata je u jugoistočnoj Evropi po proizvodnji čelika, toplo i hladno valjanih proizvoda i belog lima. Ova kompanija, čiji su koren postavljeni pre 100 godina, ima tradiciju proizvodnje gvožđa i čelika i razvoja metalurgije na ovim prostorima.

Početak metalurgije u našoj zemlji vezuje se za Srpsko akcionarsko rudarsko topioničko industrijsko društvo, skraćeno SARTID, koje je osnovano 20. februara 1913. Bilo je to „mešovito“ akcionarsko društvo manjinskog srpskog kapitala i većinskog kapitala stranih akcionara. Na prostoru pored Dunava, kilometriju uzvodno od Smedereva, izgrađeni su prvi pogoni predratne železare: kovačnica, valjaonica lima, pocinkovaonica, Simens-Martinova peć, livnica čelika i valjaonica profila. Tako počinje eksploatacija i prerada železne rude, izrada čeličnih konstrukcija za mostove, opravka vagona i brodova, a u

ratnim vremenima radilo se i u službi odrbrane zemlje.

U Železari Smederevo, kako se fabrika zvala posle Drugog svetskog rata, 1946. godine izgrađena je još jedna SM peć, druga valjaonica lima i elektrolučna peć, a kapacitet železare narastao je do tada neverovatnih i rekordnih 100.000 tona godišnje.

Godine 1960. Železara menja ime u "Rudnici i železara u Smederevu".

Dve godine kasnije doneta je odluka o izgradnji Nove železare na lokaciji u Radincu, a kamen temeljac položen je 15. maja 1964. godine. Projektovan kapacitet iznosio je 1,4 miliona tona.

Godine 1969. ime je promenjeno u "Metalurški kombinat Smederevo", skraćeno MKS. U njemu se između 1971. i 1979. godine puštaju u rad novi pogoni: Aglomeracija, Visoka peć, Konvertorska čeličana, Hladna valjaonica i Topla valjaonica. Rekordna proizvodnja 1989. godine je oko milion tona tečne faze.

Prvobitno ime fabrike - SARTID sa obeležjem godine nastanka 1913. vraćeno je 1992. godine. Posle pet godina, 1997. godine SARTID 1913 postaje Koncern crne metalurgije SARTID a.d. sa tržistem u oko 20 zemalja.

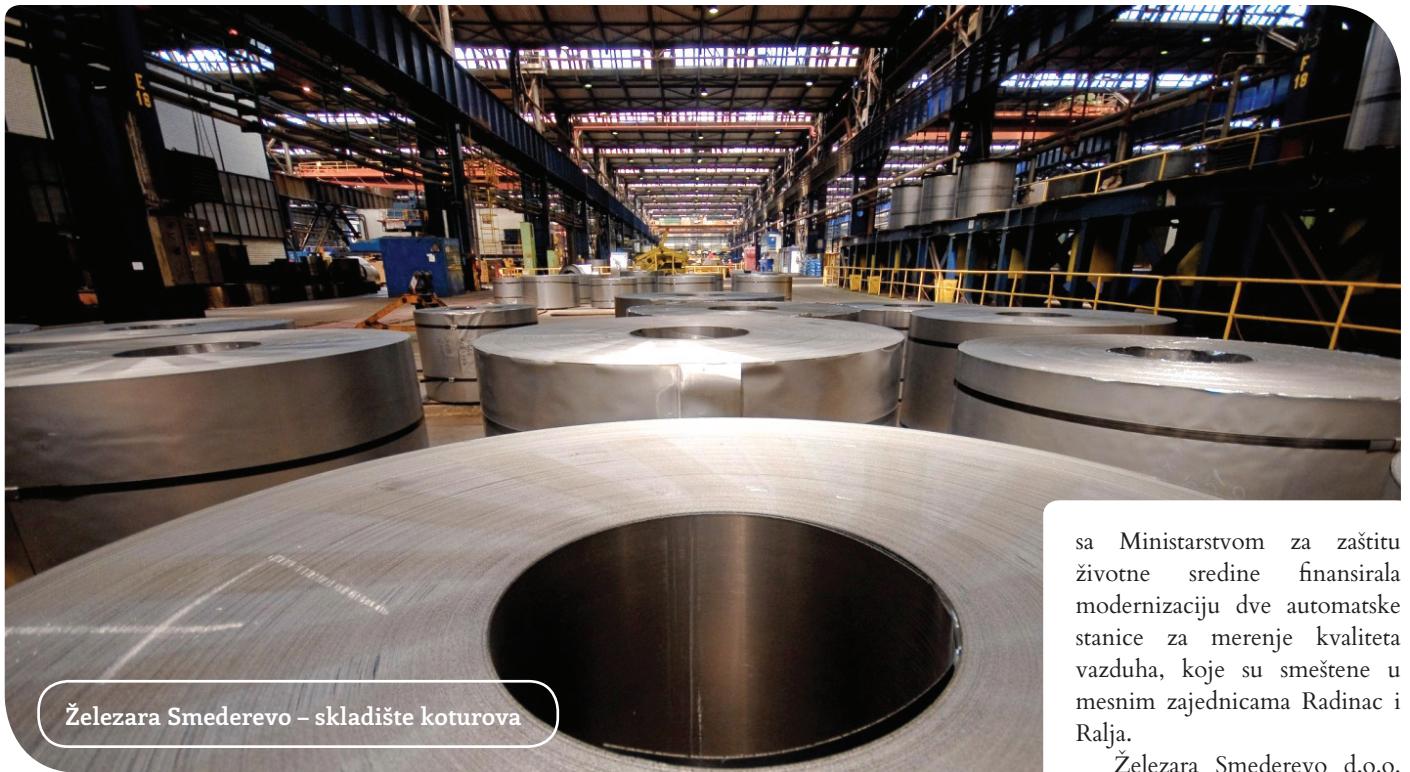
U martu 2002. godine Vlada Republike Srbije, U. S. Steel i SARTID a.d. potpisuju u železari Pismo o namerama i strateškom partnerstvu.

12. septembra 2003. U. S. Steel je kupio SARTID a.d. u stečaju, a u narednim danima i četiri njegova društva. Registrovana je kompanija U. S. Steel Serbia, d.o.o.

U prvim godinama kompanija je kontinuirano ulagala u pogone i postrojenja. Posle 18 godina neaktivnosti, 2005. godine, ponovo je puštena u rad Visoka peć broj 1. Iste godine, Srpska agencija za promociju stranih ulaganja i izvoza - SIEPA proglašila je U. S. Steel Serbia, d.o.o. najvećim srpskim izvoznikom.

U periodu od 2006. do 2008. proizvodnja se prvi put približila projektovanom kapacitetu Železare od 2,2 miliona tona čelika godišnje, ali on nije dostignut. Proizvodi kompanije u najboljim godinama rada imali su tržiste u oko 60 zemalja sveta. Najbolja godina u istoriji kompanije bila je 2007, kada je i nedeljnik Ekonomist proglašio izvoznikom godine. Velike investicije u vrednosti od oko 80 miliona dolara usledile su u oblasti zaštite životne sredine u periodu 2008. do 2010. godine.

Železara Smederevo sa pogonima u Šapcu i Kućevu u vlasništvu je Vlade Republike Srbije od 31. januara 2012. godine. Privredno društvo za proizvodnju i preradu čelika „Železara Smederevo“ d.o.o. registrovano je 10. februara 2012. kod Agencije za privredne registre.

Železara Smederevo – skladište koturova

Proizvodnja Železare Smederevo d.o.o. počinje u pogonu Kučeve i veći deo proizvodnje ovog pogona, metalurški kreč, koristi se kao sirovina za potrebe smederevske Železare. Proizvodni ogrank Kučeve, nalazi se u Kaoni, selu u opštini Kučeve, 135 kilometara jugoistočno od Beograda. Posluje sa tri poslovne jedinice: proizvodnja, održavanje i administracija. Osnovna delatnost ovog ogranka je eksploatacija i obrada krečnog kamenja.

Železara Smederevo u pogonima u Smederevu proizvodi tečno gvožđe u dvema visokim pećima; zatim u pogonu Čeličana, gvožđe iz visokih peći konvertuje se u tri konvertora u sirovi čelik nakon čega se kroz kompleks za kontinuirano livenje čelik izliva u slabove. Slabovi čelika obrađuju se zatim u pogonu Topla valjaonica, a nakon toga u pogonu Hladna valjonica u procesu hladne redukcije, na liniji za žarenje i dresiru. U smederevske pogone ubrajaju se i dve rečne luke na Dunavu preko kojih se transportuje najveći deo i sirovina i gotovih proizvoda Železare Smederevo d.o.o.

Fabrika Železara Smederevo d.o.o. – ogrank u Šapcu proizvodi beli lim koji kupci koriste u industriji ambalaže za proizvodnju konzervi za hranu, za pakovanje boja i lakova, hemikalija, farmaceutskih proizvoda i kozmetike, kao i za proizvodnju aerosol boca i krunskih zatvarača. U okviru fabrike u Šapcu je i pogon za tehnološku pripremu voda, kao i jedno od najmodernejih postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Železara Smederevo – hladna valjaonica

sa Ministarstvom za zaštitu životne sredine finansirala modernizaciju dve automatske stanice za merenje kvaliteta vazduha, koje su smeštene u mesnim zajednicama Radinac i Ralja.

Železara Smederevo d.o.o. ima visoko kvalifikovanu i profesionalno sposobljenu i obučenu radnu snagu, a investiranje u razvoj ljudskih resursa jedan je od najviših prioriteta menadžmenta.

Zahvaljujući stalnim poboljšanjima, kompanija Železara Smederevo d.o.o. je postala lider u proizvodnji gvožda i čelika u regionu i Evropi.

Usvajajući politiku Kvaliteta, Železara Smederevo d.o.o. je potvrdila namenu da kvalitet svojih proizvoda stavlja kao primarni fokus u svim delovima proizvodnog procesa u Železari Smederevo d.o.o. i jedan je od poslovnih pokretača Železare Smederevo d.o.o. Osnovni cilj ove kompanije je da proizvodi visokokvalitetne čelike prema međunarodnim standardima i da se u svim sferama rada stalno poboljšava.

Investicije u smederevsku Železaru ovde se ne završavaju. Konstantno ulaganje u unapređenje proizvodnog procesa, zaštitu na radu i u proces zastite životne sredine, preduslov je za ispunjavanje najvažnijih vrednosti kompanije.

Stalno poboljšanje u kompaniji se sprovodi kroz obuke zaposlenih, korišćenje iskustava – najboljih praksi u kompaniji i proces kontinualnog poboljšanja.

**“TEAMS, COMPETENT AUTHORITY SOLUTION (CA), PARENT CLIENT SOLUTION (PC)
I OBAVEZE IZVEŠTAVANJA U SRBIJI”**

Autor teksta:
Vesna Žikić

Centar za upravljanje životnom sredinom u Srbiji (EMC) je u periodu od 20. do 22. marta u hotelu "Mona" na Zlatiboru organizovao radionicu pod nazivom "TEAMS, Competent Authority solution (CA), Parent Client solution (PC) i obaveze izveštavanja u Srbiji". U radu radionice su učestvovali članovi EMC kancelarije, Agencije za zaštitu životne sredine Srbije (SEPA), predstavnici Ministarstva energetike, razvoja i zaštite životne sredine Srbije (MERZ), predstavnici Regionalnog centra za životnu sredinu (REC), Emisofta, eksperti koji su bili angažovani sve vreme trajanja projekta, kao i nekoliko predstavnika industrije koje su koristile TEAMS softver za izveštavanje ka Agenciji za zaštitu životne sredine.

Radionica je otvorena predstavljanjem projekta i dosadašnjih aktivnosti na projektu "Uspostavljanje centra za upravljanje životnom sredinom u Srbiji". Nakon toga IT stručnjaci su predstavili rešenja TEAMS softvera: TEAMS SR – rešenje za industrijske klijente (PC) kao i TEAMS SR – rešenje za odgovornu instituciju (CA). Radionica je nastavljena predstavljanjem zahteva SEPA za izveštavanjem od strane preduzeća i procesuiranje podataka u svetu primene TEAMS rešenja. Tema koja je bila jako važna za diskusiju bila je sinhronizacija podataka sa postojećim rešenjima, stvaranje

jedinstvene baze podataka, prevazilaženje problema dvostrukog izveštavanja po modelu NRIZ i TEAMS rešenja. U diskusiju su se uključili i predstavnici industrije koji su izneli probleme sa kojima se susreću prilikom izveštavanja, i svoja iskustva u olakšanom procesu izveštavanja od kada koriste TEAMS za izveštavanje. Kao poseban problem za koji je potrebno iznaći rešenje predstavnici industrije su naveli nekompletност izveštaja TEAMS softvera, i potrebu da se dorade obrasci GIO2 – GIO5, obrazac za ambalažni otpad kao i obrazac za posebne tokove otpada.

Otvaranje radionice na Zlatiboru

Na radionici se diskutovalo i razgovaralo o isplativosti postojanja dva paralelna sistema za izveštavanje (NRIZ i TEAMS), i usvojen je zaključak da je integracija ova dva sistema neminovna kao i da se treba opredeliti samo za jedan softver koji će se koristiti za izveštavanje.

Predstavnici Ministarstva za energetiku, razvoj i zaštitu životne sredine su istakli da MERZ ima velike probleme po pitanju dobijanja konkretnih podataka. Rečeno je da je ovaj projekat prepoznat kao dobar jer se zalaže za unapređenje elektronskog izveštavanja i da bi ovakav način izveštavanja putem dobrog sistema mogao da posluži i MERZ-u da se umreži sa drugim institucijama, Agencijom, carinom, i da se na taj način dobiju validni podaci. Takođe bi mogli i da se dobiju podaci o prekograničnom kretanju otpada.

Zaključci ove radionice su bili da je aplikacija NRIZ obavila svoju ulogu u izveštavanju kada TEAMS nije bio spremna za to i da TEAMS može da preuzme glavnu ulogu u procesu izveštavanja i prisutni su se složili da je TEAMS funkcionalniji i da je isplativije da on ostane kao sistem za izveštavanje, jer isti sistem može da, osim izveštavanja ka SEPA-i, zadovolji i specifične potrebe klijenata, a od interesa za Republiku Srbiju.

NASTAVAK RADIONICE “TEAMS, COMPETENT AUTHORITY SOLUTION, PARENT CLIENT SOLUTION I OBAVEZE IZVEŠTAVANJA U SRBIJI”

Autor teksta:
Vesna Žikić

EMC kancelarija je u periodu od 9. do 11. aprila ove godine u hotelu "Queen of Montenegro" u Bečićima organizovala nastavak radionice "TEAMS, Competent Authority solution (CA), Parent Client solution (PC) i obaveze izveštavanja u Srbiji". U radu radionice su učestvovali članovi EMC kancelarije, Agencije za zaštitu životne sredine Srbije (SEPA), predstavnici Regionalnog centra za životnu sredinu (REC), Emisofta, kao i nekoliko predstavnika industrija koje su koristile TEAMS softver za izveštavanje ka Agenciji za zaštitu životne sredine.

Otvaranje radionice

Na ovoj radionici je predviđeno da EMC IT stručnjaci rade na kreiranju novih izveštaja u TEAMS softveru koji su neophodni kako bi kompanije mogle da imaju sve izveštaje u TEAMS-u. Rečeno je da će do kraja projekta biti razvijeni svi izveštaji i da će TEAMS biti besplatan za korišćenje za sve kompanije.

Na radionici se diskutovalo i o pismu na kome će biti dostavljani izveštaji kao i o daljem radu EMC kancelarije i angažovanju ili preraspodeli ljudskih resursa koji bi nastavili rad u EMC kancelariji nakon završetka projekta. IT stručnjaci su istakli da su završeni svi izveštaji od poslednje radionice na Zlatiboru i da preostaje samo testiranje istih.

IT stručnjaci predstavljaju TEAMS rešenje softvera

Na radionici su razmatrane i sve ostale specifičnosti i nedostaci u prethodnom sistemu koji se koristio za izveštavanje i dogovoren je da se TEAMS softver prilagodi tako da se svi prethodno uočeni nedostatci otklone i da korisnicima bude maksimalno olakšano korišćenje uz uputstva i podršku EMC kancelarije.

Predstavnici SEPA

INTEGRISAN SISTEM IZVEŠTAVANJA KROZ TEAMS SR

**Uokviren sistem za prikupljanje podataka o svim parametrima
koji mogu uticati na životnu sredinu**

Kao rezultat rada na TEAMS SR razvojnoj platformi, zadovoljstvo mi je da vam predstavim jedan od dva programska alata koja su implementirani tokom trajanja projekta.

Rešenje pod radnim nazivom PCS (Parent Client Solution) o kome je bilo dosta reči u prethodnim brojevima je finalizovano i sada predstavlja jasno uokviren sistem za akviziciju podataka o svim parametrima koji mogu uticati na životnu sredinu, njihovu analizu i izveštaje.

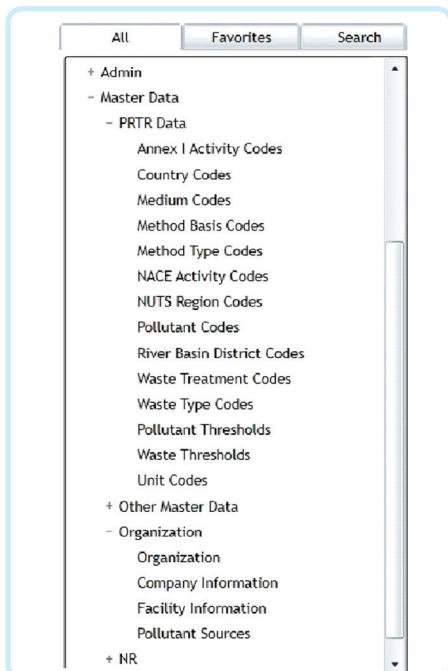
Struktura aplikacije podeljena je u tri celine:

- master podaci (organizaciona struktura, liste zagađujućih materija, katalog otpada, liste proizvoda koji nakon upotrebe postaju otpad itd.)

- Transakcije: Sistem formi za prihvatanje podataka o emisijama u vodu, vazduh, upravljanje otpadom, upravljanju ambalažom, posebnim tokovima otpada, potrošnji sirovina, električne energije itd.

- Izveštaji: potpuno pokrivaju sve potrebe izveštavanja ka NRIZ, kao i set internih izveštaja koji su kreirani kako bi omogućili kompanijama da prate sve parametre u procesu poslovanja.

Master podaci

Transakcije

- Transactions
 - Pollutant Release to Water
 - Recipient Analysis
 - Pollutant Release To Water
 - Waste Transactions
 - Waste Formation
 - Waste Management
 - Package Transactions
 - Package
 - Package Management
 - Pollutant Release To Air
 - Pollutant Transfer to Wastewater
 - Pollutant Release To Land
 - Fuel Consumption
 - Electricity Consumption
 - Water Consumption
 - Production
 - Raw Material Consumption
 - Annual Information
 - Products - Waste Streams

Izveštaji

- NR Report
 - General Data Pollutant Source
 - Print General Data Pollutant Source
 - Air Emissions
 - Print Air Emissions
 - Water Emissions
 - Print Water Emissions
 - Land Emissions
 - Print Land Emissions
 - Waste Management Report
 - Print Waste Management Report
 - GIO1
 - Print GIO1
 - GIO2
 - Print GIO2
 - GIO3
 - Print GIO3
 - AAO1
 - Print AAO1
 - GVE1
 - Print GVE1
 - POV2
 - Print POV2
 - + PRTR Report

Deo liste izveštaja koje sistem na kraju izveštajne godine automatski generiše:

- 1) Obrazac br. 1. – Opšti podaci o izvoru zagađivanja;
- 2) Obrazac br. 2. – Emisije u vazduh;
- 3) Obrazac br. 3. – Emisije u vode;
- 4) Obrazac br. 4. – Emisije u zemljište;
- 5) Obrazac br. 5. – Upravljanje otpadom.
- 6) GIO1 – Godišnji izveštaj o upravljanju otpadom proizvođača otpada
- 7) GIO2 – Godišnji izveštaj o upravljanju otpadom

operatora postrojenja za odlaganje otpada

8) GIO3 – Godišnji izveštaj o upravljanju otpadom operatora postrojenja za ponovno iskorišćenje otpada

9) AAO1 – Izveštaj proizvođača, uvoznika, paker/punioca, isporučioca i krajnjeg korisnika

10) GVE1 – Izveštaj o godišnjem bilansu emisija zagađujućih materija u vazduh

11) POV2 – Godišnji izveštaj o stavljanju proizvoda po vrstama na tržište Republike Srbije

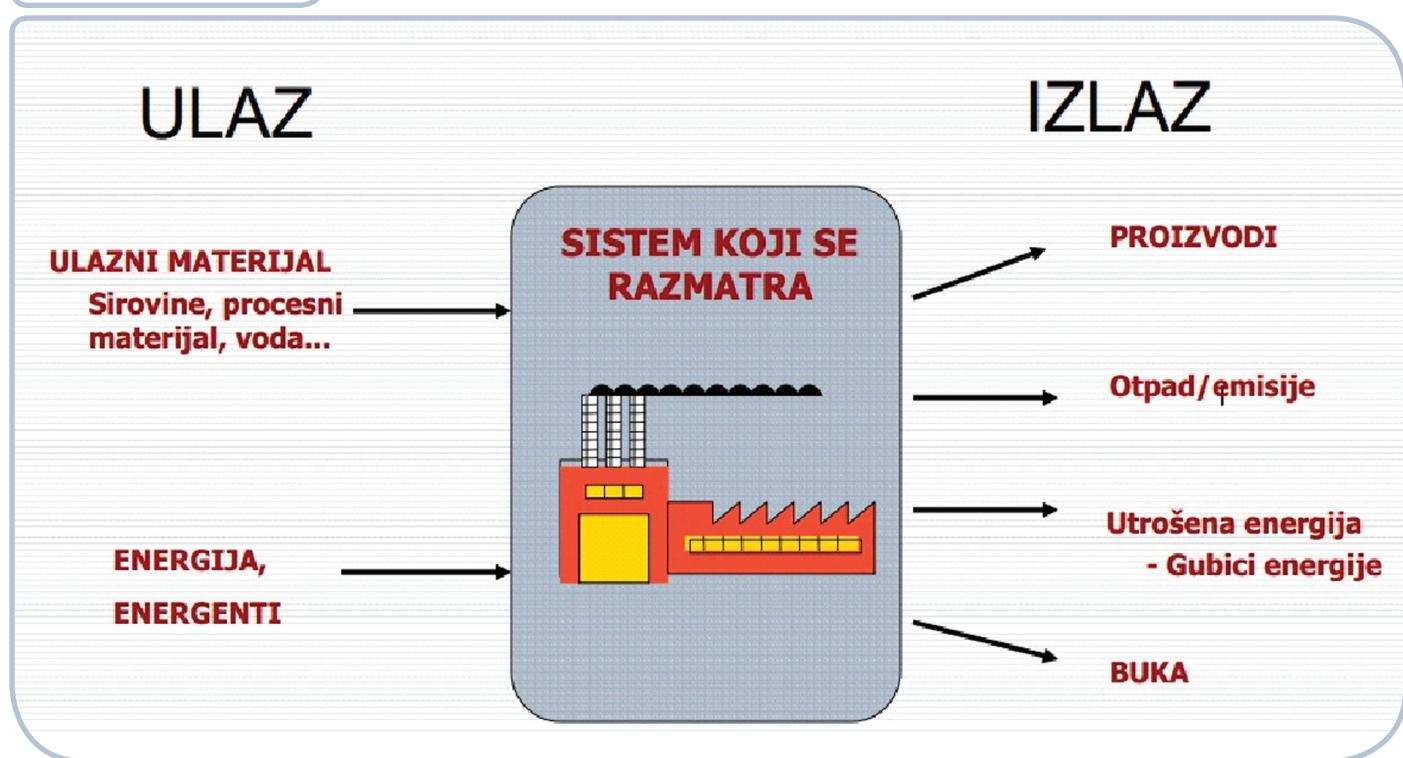
Poštujući ISO 14001 koji definiše zahteve za upravljanje zaštitom životne sredine, a kako je ispunjavanje ovih zahteva potrebno dokumentovati kako bi postojao dokaz o poštovanju standarda i o efikasnom radu u skladu sa standardom, TEAMS SR se idealno smešta u samu sredinu procesa koji mogućava kontrolu i praćenje ulaza u sistem, analizu izlaznih parametara i korektivne akcije.

Upravo to je i osnovni postulat sistema upravljanja životnom sredinom: obezbediti upravljački alat koji omogućava organizaciji bilo koje veličine da:

identificuje i kontroliše uticaj svojih aktivnosti, proizvoda i usluga na životnu sredinu, poboljša odnos prema životnoj sredini, implementira sistematski pristup kojim će postizati ciljeve koji se odnose na zaštitu životne sredine i obezbedi dokaz da je postigla postavljene ciljeve.

TEAMS SR rešenje uz praćenje smerinca iz ISO 14001 standarda, omogućava kompanijama integrисано rešenje za praćenje i upravljanje životnom sredinom. Vodeći se idejama uspešnih rukovodioca, mogu da zaključim da ulaganje u ovakav sistem, ne predstavlja trošak, nego investiciju koja će u narednom periodu kompanijama pored svega navedenog doneti i značajne uštide u poslovanju.

Poslovni proces

Redaktorijum:

EMC bilten

Agencija za zaštitu životne sredine
Republike Srbije

EMC tim

Direktor Filip Radović	Jovan Pavlović, direktor EMC-a, jpavlovic@emc-project.gov.rs
Tel/faks: 011/2861 067	Ana Popović, menadžer projekta, apopovic@rec.org
Milisav Pajević, novinar	Vesna Žikić, zamenik menadžera projekta, vzikic@emc-project.gov.rs
Bojan Ranković, dizajn i prelom	Jelena Tripković, projektni službenik, jtripkovic@emc-project.gov.rs